

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 22/11/2018

Adam Bodnar

VII.602.93.2015. JZ

Pan
Joachim Brudziński
Minister Spraw Wewnętrznych
i Administracji
ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa

Szanowny Panie Ministrze

Pragnę poinformować Pana Ministra, że **do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęło szereg skarg obywateli, którzy zgłosili różnorodne problemy z funkcjonowaniem rejestrów wyborców.** Mając na względzie wagę powyższego zagadnienia dla realizacji gwarancji zasady powszechności wyborów, podjąłem jej pogłębioną i wszechstronną analizę. Prowadzona jest m.in. korespondencja z Ministrem Cyfryzacji (w kontekście problemów z funkcjonowaniem usługi wyborczej on-line) oraz Państwową Komisją Wyborczą.

W niniejszym wystąpieniu chciałbym ponownie zwrócić szczególną uwagę Pana Ministra na sytuację wyborców nigdzie niezamieszkałych. Otrzymałem bowiem w ostatnim czasie kolejne skargi od bezdomnych obywateli, którzy wskazują na poważne bariery jakie wciąż napotykają w procedurze wpisania do rejestru wyborców, co ma bezpośrednie przełożenie na realizację przez nich praw wyborczych.

Pragnę przytoczyć jedną ze wspomnianych skarg, która przed wyborami samorządowymi wpłynęła do Rzecznika Praw Obywatelskich. Z przekazanego materiału wynika, że prezydent miasta podjął bowiem decyzję o odmowie wpisu do rejestru wyborców wyborcy nigdzie niezamieszkałego (bezdomego) z uwagi na brak wskazania przez niego adresu (stałego) zamieszkania. W uzasadnieniu decyzji odmownej wskazano,

że: „Wzór wniosku o wpisanie do stałego rejestru wyborców został określony w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 lipca 2011 r. *w sprawie rejestru wyborców oraz trybu przekazywania przez Rzeczpospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej danych zawartych w tym rejestrze* [...] i wymaga wskazania adresu, pod którym wnioskodawca zadeklaruje stałe zamieszkanie [...] w przedmiotowej sprawie, wnioskodawca nie wskazał swojego adresu zamieszkania, a jedynie zadeklarował pobyt na terenie miasta. Wobec powyższego należy uznać, że nie zostały spełnione przesłanki Kodeksu wyborczego pozwalające na dopisanie [...] do rejestru wyborców miasta prowadzonego przez Prezydenta miasta”.

Pragnę przypomnieć uprzejmie, że już od kilku lat konsekwentnie przedstawiam postulaty koniecznych zmian w przepisach regulujących udział w wyborach wyborców nigdzie niezamieszkałych, w tym w szczególności dotyczące zmiany wspomnianego wyżej rozporządzenia. Zwracałem się w tej sprawie do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (wystąpienie z dnia 11 kwietnia 2017 roku, sygn. VII.602.93.2015.JZ), a także kilkakrotnie do Państwowej Komisji Wyborczej (wystąpienie z dnia 8 sierpnia 2018 roku, sygn. VII.602.15.2018. JZ, a także z dnia 10 maja 2016 roku oraz 10 grudnia 2015 roku, sygn. VII.602.93.2015.JZ).

Pozwalam sobie ponownie przekazać w załączeniu moje inicjujące wystąpienie z dnia 10 grudnia 2015 roku, w którym zawarłem wyniki moich analiz dotyczących problemów wyborców nigdzie niezamieszkałych w udziale w wyborach (w szczególności dotyczących wpisu do rejestru wyborców). Z satysfakcją przyjąłem w 2016 roku informację o skierowaniu, m.in. w wyniku tej korespondencji, przez Państwową Komisję Wyborczą pisma do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (pismo z dnia 23 maja 2016 r. sygn. ZPOW 420-3/16). Z uwzględnieniem propozycji Rzecznika Praw Obywatelskich została zawarta w nim prośba PKW o rozważenie zmiany rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 lipca 2011 r. *w sprawie rejestru wyborców oraz trybu przekazywania przez Rzeczpospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej danych zawartych w tym rejestrze* (Dz. U. z 2017 r., poz. 1316) w zakresie zasad dopisywania do rejestru wyborców osób nigdzie niezamieszkałych. Odpowiedzi uzyskiwane na kolejne moje wystąpienia w 2017 i 2018 roku wskazywały, że toczą się w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji prace nad zmianą wspomnianego

rozporządzenia. Niestety, mimo upływu wielu miesięcy, nie zakończyły się one przed wyborami samorządowymi 2018 roku, co skutkowało występowaniem nadal trudności wyborców nigdzie niezamieszkałych we wpisywaniu do rejestrów wyborców i w efekcie pozbawienia ich praw wyborczych. **Powoduje to moje poważne zaniepokojenie i obawę o faktyczne pozbawienie tych osób praw wyborczych w dalszym ciągu, szczególnie w obliczu zbliżających się w 2019 roku wyborów do Parlamentu Europejskiego, a następnie wyborów do Sejmu RP i Senatu RP oraz na urząd Prezydenta RP.**

W związku z powyższym, działając w oparciu o art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2017 r., poz. 958 ze zm.) zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o informację na temat działań mających na celu pełne zagwarantowanie praw wyborczych wyborców nigdzie niezamieszkałych w kontekście funkcjonowania rejestrów wyborców, a w szczególności prac nad *Projektem rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji zmieniającego rozporządzenie w sprawie rejestru wyborców oraz trybu przekazywania przez Rzeczpospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej danych zawartych w tym rejestrze* (<https://bip.mswia.gov.pl/bip/projekty-aktow-prawnyc/2018/25911,Projekt-rozporzadzenia-Ministra-Spraw-Wewnetrznych-i-Administracji-zmieniajacy-r.html>).

Z wyrazami szacunku

Zał. 1.